

Young Europeans: Education for Democracy and Sustainability

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ P1

Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, ιστορία και αξίες

Οδηγός εκπαιδευτικού

Ταυτότητα πακέτου	
Κωδικός	P1 (Recovery Plan, ενότητα 6) · Μέθοδοι: χρονογραμμή, διερεύνηση (inquiry), PBL
Έκδοση	v0.9, πιλοτική έκδοση για έγκριση · 30/09/2026
Διάρκεια πυρήνα	6 συνεδρίες, 10 διδακτικές ώρες ανά μαθητική ομάδα
Κάλυψη ωρών έργου	Το P1 έχει προγραμματισμένες 30 ώρες. Καλύπτονται με εφαρμογή του πυρήνα σε 3 διαφορετικές μαθητικές ομάδες. Μετρούν μόνο πραγματικές ώρες με τεκμήρια.
Τάξεις	Α' έως Γ' Λυκείου (κατάλληλο ως εισαγωγικό πακέτο του προγράμματος)
Σύνδεση	Βιβλιοθήκη OER · P10 Ψηφιακή έκθεση (το P1-6 τροφοδοτεί την έκθεση) · E1.5 Europe Week (9 Μαΐου) · P2 (θεσμοί)
Γλώσσα / Άδεια	Ελληνικά · CC BY 4.0
Συνοδευτικό υλικό	Τετράδιο μαθητή P1 (πόροι P1-R01 έως P1-R07)

Προέλευση υλικού

Πρωτότυπο εκπαιδευτικό υλικό, σχεδιασμένο για το έργο Jean Monnet «YOU-EU» (αρ. έργου 101238677). Αξιοποιεί την εμπειρία του 1ου ΓΕΛ Σπάτων από τα ακόλουθα προγράμματα και δράσεις:

- Πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων (Πολιτιστικά Θέματα) «Ψηφιακή Πολιτειότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Digital Citizenship in EU», σχολ. έτος 2023-24: φύλλα εργασίας για τα ευρωπαϊκά σύμβολα και την πολιτιστική κληρονομιά, την ιστορία της ΕΕ, τα κράτη-μέλη και τις Βρυξέλλες· ψηφιακό μουσείο στην πλατφόρμα Artsteps.
- Πρόγραμμα Σχολείων-Πρέσβων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EPAS), σχολ. έτη 2017-18 και 2018-19: φύλλα εργασίας και κουίζ για την ιστορία της ευρωπαϊκής ενοποίησης, συνέντευξη.
- Δίκτυο Teachers4Europe, σχολ. έτη 2016-17 και 2017-18: «Λεξικό ευρωπαϊκών όρων», «Ζωγραφίζω την Ευρώπη», επιτραπέζιο παιχνίδι «Europe Constellation».

Επικαιροποίηση: οι σύνδεσμοι του Europa!TV και του παλαιού europa.eu αντικαταστάθηκαν· τα στοιχεία για τα κράτη-μέλη (27 μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου) και τις υποψήφιες χώρες επικαιροποιήθηκαν. Ο τρέχων κατάλογος των υποψήφιων χωρών αναζητείται από τους μαθητές σε επίσημη πηγή.

1. Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του πακέτου οι μαθητές και οι μαθήτριες θα μπορούν:

- να εξηγούν τις αιτίες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο με βάση πρωτογενείς πηγές (MA1)
- να τοποθετούν στον χρόνο τις βασικές Συνθήκες και διευρύνσεις και να εξηγούν τι άλλαξε η καθεμία (MA2)
- να περιγράφουν την πορεία της Ελλάδας στην ΕΕ και να αξιοποιούν προφορικές μαρτυρίες (MA3)
- να εξηγούν τα ευρωπαϊκά σύμβολα και να εντοπίζουν την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά στην Ελλάδα (MA4)
- να ερευνούν και να συζητούν τεκμηριωμένα το μέλλον και τη διεύρυνση της ΕΕ (MA5)
- να δημιουργούν ψηφιακό προϊόν με τεκμηριωμένα εκθέματα (MA6)

Σύνδεση με το πρόγραμμα σπουδών

Ενδεικτικά: Ιστορία (μεταπολεμική Ευρώπη, σύγχρονη ελληνική ιστορία), Πολιτική Παιδεία, Νεοελληνική Γλώσσα (συνέντευξη, λεζάντες), Πληροφορική (ψηφιακά εργαλεία), Γεωγραφία.

2. Επισκόπηση συνεδριών

Συν.	Θέμα	Ώρες	Φύλλο	Μέθοδος	Μαθητικό προϊόν
Σ1	Γιατί ενώθηκε η Ευρώπη (+ διαγνωστικό)	2	Τεστ Α, P1-1	Ανάλυση πηγής, οπτικές	Ανάλυση Διακήρυξης Σουμάν
Σ2	Από τους 6 στους 27	2	P1-2	Κάρτες, χαρτογράφηση	Χρονογραμμή, χάρτης διευρύνσεων
Σ3	Η Ελλάδα στην Ευρώπη	1	P1-3	Προφορική ιστορία	Συνέντευξη (ανώνυμη)
Σ4	Σύμβολα και πολιτιστική κληρονομιά	2	P1-4	Jigsaw, τοπική διερεύνηση	Πρόταση για τοπικό σύμβολο
Σ5	Η ΕΕ αύριο: διεύρυνση	2	P1-5	Ερευνητικό σχέδιο, γραμμή γνώμης	Φάκελος υποψήφιας χώρας
Σ6	Ψηφιακό μουσείο και τελικό τεστ	1	P1-6, Τεστ Β	PBL	Αίθουσα ψηφιακού μουσείου
	Σύνολο	10			

3. Αναλυτικά σχέδια συνεδριών

Σ1 · 2 ώρες · MA1

Γιατί ενώθηκε η Ευρώπη

Υλικά: Τεστ Α, Φύλλο P1-1, το κείμενο της Διακήρυξης Σουμάν (ελληνική μετάφραση από τον επίσημο ιστότοπο της ΕΕ), 4–5 φωτογραφίες της Ευρώπης το 1945 με ελεύθερη άδεια (π.χ. Europeana).

Χρόνος	Ροή
0–10΄	Τεστ Α (baseline).
10–25΄	Δραστ. 1: φωτογραφίες του 1945, καταγραφή προβλημάτων.
25–65΄	Δραστ. 2: ανάλυση της Διακήρυξης σε ζεύγη με τις ερωτήσεις του ιστορικού.
65–85΄	Δραστ. 3: δύο οπτικές, ανάγνωση και συζήτηση.
85–90΄	«Σκέψου»: Νόμπελ Ειρήνης 2012.

Διαφοροποίηση: Για μαθητές με δυσκολίες ανάγνωσης: υπογραμμισμένο απόσπασμα 5–6 γραμμών. Για προχωρημένους: σύγκριση με το Μανιφέστο του Βεντοτένε (1941).

Σ2 · 2 ώρες · MA2

Από τους 6 στους 27

Υλικά: Φύλλο P1-2, κάρτες Συνθηκών, λευκός χάρτης της Ευρώπης, χρωματιστά μολύβια. Προαιρετικά το επιτραπέζιο Europe Constellation (Δίκτυο Teachers4Europe, σχολ. έτος 2017-18) ως παιχνίδι ανασκόπησης.

Χρόνος	Ροή
0–30΄	Δραστ. 1: ταξινόμηση Συνθηκών σε ομάδες και έλεγχος.
30–70΄	Δραστ. 2: χάρτης διευρύνσεων και πίνακας.
70–85΄	Συζήτηση: γιατί έγινε η διεύρυνση του 2004; Τι σήμαινε το Brexit;
85–90΄	«Σκέψου».

Διαφοροποίηση: Το Λεξικό ευρωπαϊκών όρων (T4E 2016-17) μπορεί να ξαναφτιαχτεί ως ψηφιακό γλωσσάρι από όσους τελειώνουν νωρίτερα.

Σ3 · 1 ώρα (και εργασία στο σπίτι) · MA3

Η Ελλάδα στην Ευρώπη

Υλικά: Φύλλο P1-3.

Χρόνος	Ροή
0–20΄	Δραστ. 1: χρονογραμμή της Ελλάδας.

Χρόνος	Ροή
20–35΄	Προετοιμασία συνέντευξης: ηθική της προφορικής ιστορίας (συναίνεση, ανωνυμία, σεβασμός).
35–45΄	Δοκιμαστική συνέντευξη σε ζεύγη. Η πραγματική γίνεται στο σπίτι και συζητείται στην αρχή της Σ4.

Διαφοροποίηση: Αν ένας μαθητής δεν μπορεί να πάρει συνέντευξη στο περιβάλλον του, μπορεί να πάρει από εκπαιδευτικό ή άλλο μέλος του προσωπικού του σχολείου (με συναίνεση), ή να αναλύσει μια δημοσιευμένη μαρτυρία.

Σ4 · 2 ώρες · MA4

Σύμβολα και πολιτιστική κληρονομιά

Υλικά: Φύλλο P1-4, η «Ωδή στη Χαρά» (ηχητικό απόσπασμα), η σημαία.

Χρόνος	Ροή
0–10΄	Σύντομη ανταλλαγή ευρημάτων από τις συνεντεύξεις.
10–40΄	Δραστ. 1: ομάδες ειδικών ανά σύμβολο.
40–65΄	Δραστ. 2: η Ελλάδα στον πολιτιστικό χάρτη.
65–85΄	Δραστ. 3: ένα σύμβολο για τα Σπάτα. Σύνδεση με τοπικούς φορείς (Δήμος, πολιτιστικοί σύλλογοι).
85–90΄	«Σκέψου».

Διαφοροποίηση: Η Δραστ. 3 μπορεί να επεκταθεί σε επίσκεψη πεδίου ή σε συνεργασία με τον Δήμο (τροφοδοτεί τον Άξονα 7 της αυτοαξιολόγησης).

Σ5 · 2 ώρες · MA5

Η ΕΕ αύριο: πρέπει να διευρυνθεί;

Υλικά: Φύλλο P1-5, πρόσβαση στον ιστότοπο της διεύρυνσης, ταμπέλες «Συμφωνώ» και «Διαφωνώ».

Χρόνος	Ροή
0–15΄	Δραστ. 1: κριτήρια της Κοπεγχάγης.
15–60΄	Δραστ. 2: φάκελος υποψήφιας χώρας σε ομάδες.
60–75΄	Σύντομες παρουσιάσεις (2΄ ανά ομάδα).
75–90΄	Δραστ. 3: γραμμή γνώμης, πρώτα θέση, μετά συζήτηση, μετά δεύτερη θέση.

Διαφοροποίηση: Θέμα με έντονη πολιτική διάσταση: ο/η εκπαιδευτικός διασφαλίζει ότι ακούγονται τεκμηριωμένα όλες οι πλευρές και δεν εκφράζει δική του/της θέση. Σε θέματα διμερών σχέσεων με υποψήφιες χώρες μένουμε στα στοιχεία από επίσημες πηγές.

Σ6 · 1 ώρα (και εργασία ομάδας) · MA6

Ψηφιακό μουσείο και τελικό τεστ

Υλικά: Φύλλο P1-6, Artsteps ή εργαλείο χρονογραμμής, Τεστ Β.

Χρόνος	Ροή
0–25΄	Επιλογή και τεκμηρίωση 5 εκθεμάτων. Το στήσιμο της αίθουσας ολοκληρώνεται ως εργασία ομάδας.
25–33΄	3-2-1.
33–45΄	Τεστ Β (endline).

Διαφοροποίηση: Οι εικόνες των εκθεμάτων πρέπει να έχουν ελεύθερη άδεια (π.χ. Europeana, Wikimedia Commons, οπτικοακουστική υπηρεσία της Επιτροπής) και αναφορά πηγής.

4. Αξιολόγηση

4.1 Διαγνωστικό και τελικό τεστ

Ερ.	Σωστή απάντηση	Σχόλιο
1	β) 9 Μαΐου	Διακήρυξη Σουμάν, 1950
2	α) ΕΚΑΧ	Συνθήκη του Παρισιού, 1951
3	α) 6	Βέλγιο, Γαλλία, Δυτική Γερμανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία
4	β) 1981	1η Ιανουαρίου 1981
5	β) Μάαστριχτ	Υπογραφή 1992, ισχύς 1993
6	β)	Ο αριθμός δεν αλλάζει με τα μέλη
7	β) 2004	
8	β) Ηνωμένο Βασίλειο	31 Ιανουαρίου 2020
9	α)	Από την 9η Συμφωνία του Μπετόβεν
10	β) Αθήνα	Πρόταση της Μελίνας Μερκούρη

4.2 Ρουμπρίκα για τα Σ1, Σ5 και Σ6

Κριτήριο	1 · Αρχάριο	2 · Αναπτυσσόμενο	3 · Ικανοποιητικό	4 · Εξαιρετικό
Ανάλυση πηγής	Περιγράφει μόνο	Εντοπίζει δημιουργό και χρόνο	Εξηγεί σκοπό και πλαίσιο	Και εντοπίζει τι λείπει ή ποια οπτική κυριαρχεί
Χρονολογική κατανόηση	Συγχέει σειρά	Σωστή σειρά, χωρίς εξήγηση	Σωστή σειρά και αλλαγές	Και συνδέει αιτίες και συνέπειες
Έρευνα (φάκελος χώρας)	Χωρίς πηγές	Βασικά στοιχεία	Ισορροπημένη εικόνα με πηγές	Και κριτική αξιολόγηση
Ψηφιακό προϊόν	Εκθέματα χωρίς λεζάντες	Λεζάντες χωρίς πηγές	Λεζάντες και πηγές	Συνεκτική αφήγηση, σωστές άδειες
Συνεργασία	Δεν συμμετέχει	Όταν του ζητηθεί	Ενεργά	Συντονίζει και ενθαρρύνει

5. Ενδεικτικές απαντήσεις

Προσοχή: στοιχεία που αλλάζουν

Ελέγχθηκαν στις 30/09/2026. Ο κατάλογος των υποψήφιων χωρών και το στάδιο των διαπραγματεύσεων αλλάζουν συχνά. Ελέγξτε τα στον επίσημο ιστότοπο της διεύρυνσης πριν από τη Σ5.

P1-1

Πηγή: Ρομπέρ Σουμάν, Υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας · 9 Μαΐου 1950, Παρίσι, πέντε χρόνια μετά τον πόλεμο και στην αρχή του Ψυχρού Πολέμου · απευθυνόταν κυρίως στη Δυτική Γερμανία και σε όποια άλλη χώρα ήθελε να συμμετάσχει · πρότεινε κοινή ανώτατη αρχή για την παραγωγή άνθρακα και χάλυβα · άνθρακας και χάλυβας ήταν οι πρώτες ύλες του πολέμου, οπότε ο κοινός έλεγχος έκανε τον πόλεμο «όχι μόνο αδιανόητο αλλά και υλικά αδύνατο» · δεν αναφέρεται στους πολίτες ως συμμετέχοντες, ούτε στην Ανατολική Ευρώπη. Ιδέα του σχεδίου: Ζαν Μονέ.

P1-2 · Συνθήκες

Συνθήκη	Έτος	Κύρια αλλαγή
Παρισιού	1951	ΕΚΑΧ
Ρώμης	1957	ΕΟΚ (κοινή αγορά) και Ευρατόμ
Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη	1986	Στόχος ενιαίας αγοράς έως το 1992, περισσότερες αποφάσεις με πλειοψηφία
Μάαστριχτ	1992	Ευρωπαϊκή Ένωση, ιθαγένεια της ΕΕ, δρόμος προς το ευρώ
Άμστερνταμ	1997	Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη· περισσότερες εξουσίες στο ΕΚ
Νίκαιας	2001	Θεσμικές προσαρμογές για τη διεύρυνση
Λισαβόνας	2007 (ισχύς 2009)	Δεσμευτικός Χάρτης, ενίσχυση ΕΚ, μόνιμος Πρόεδρος Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Πρωτοβουλία Πολιτών

Διευρύνσεις: 1973 Δανία, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο (9) · 1981 Ελλάδα (10) · 1986 Ισπανία, Πορτογαλία (12) · 1995 Αυστρία, Φινλανδία, Σουηδία (15) · 2004 Κύπρος, Τσεχία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβακία, Σλοβενία (25) · 2007 Βουλγαρία, Ρουμανία (27) · 2013 Κροατία (28) · 2020 αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου (27).

P1-3 · Η Ελλάδα

1961 Συμφωνία Σύνδεσης με την ΕΟΚ · 1979 υπογραφή της Πράξης Προσχώρησης στο Ζάππειο (28 Μαΐου) · 1981 ένταξη · 1983 πρώτη ελληνική Προεδρία · 2001 ένταξη στην ευρωζώνη · 2002 κυκλοφορία του ευρώ · 2010–2018 προγράμματα οικονομικής προσαρμογής · 2014 πέμπτη ελληνική Προεδρία.

P1-4 · Σύμβολα και κληρονομιά

- **Σημαία:** 12 χρυσά αστέρια σε κύκλο σε μπλε φόντο· υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 1955 και από τις Κοινοότητες το 1985. Ενότητα, αλληλεγγύη, αρμονία.
- **Ύμνος:** «Ωδή στη Χαρά» από την 9η Συμφωνία του Μπετόβεν (Συμβούλιο της Ευρώπης 1972, Κοινοότητες 1985). **Σύνθημα:** «Ενωμένοι στην πολυμορφία» (2000). **Ημέρα της Ευρώπης:** 9 Μαΐου.
- **Πολιτιστικές Πρωτεύουσες:** Αθήνα 1985 (η πρώτη, με πρωτοβουλία της Μελίνας Μερκούρη), Θεσσαλονίκη 1997, Πάτρα 2006, Ελευσίνα 2023. **Σήμα Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς:** Η Καρδιά της Αρχαίας Αθήνας, Αρχαία Νεμέα. Ελέγξτε για νεότερες βραβεύσεις.

P1-5 · Διεύρυνση

Κριτήρια της Κοπεγχάγης (1993): σταθεροί θεσμοί που εγγυώνται δημοκρατία, κράτος δικαίου και ανθρώπινα δικαιώματα · λειτουργούσα οικονομία της αγοράς ικανή να αντέξει τον ανταγωνισμό · ικανότητα ανάληψης των υποχρεώσεων της ιδιότητας του μέλους (κεκτημένο). **Υποψήφιες χώρες (ενδεικτικά, να επιβεβαιωθεί):** Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βόρεια Μακεδονία, Γεωργία, Μαυροβούνιο, Μολδαβία, Ουκρανία, Σερβία, Τουρκία. Το Κοσσυφοπέδιο είναι δυνητικά υποψήφιο.

6. Τεκμηρίωση, ασφάλεια, πηγές

✓	Τεκμήριο για κάθε συνεδρία	Σημείωση
☐	Μοναδικό Session ID (π.χ. YEU-2026-P1-001)	
☐	Παρουσιολόγιο με πραγματική διάρκεια	
☐	Σχέδιο μαθήματος (η αντίστοιχη ενότητα του οδηγού)	
☐	Δείγμα μαθητικού έργου (χρονογραμμή, χάρτης, αίθουσα μουσείου)	Οι συνεντεύξεις μόνο ανώνυμα και με συναίνεση
☐	Αποτελέσματα Τεστ Α / Β	
☐	Σύντομος αναστοχασμός εκπαιδευτικού	
☐	Φωτογραφίες μόνο με συναίνεση	

Πηγές

- Ιστορία, σύμβολα και ιδρυτές της ΕΕ: european-union.europa.eu
- Κείμενα Συνθηκών: eur-lex.europa.eu · Διεύρυνση: enlargement.ec.europa.eu
- Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας: historia-europa.ep.eu · CVCE: cvce.eu
- Πολιτιστική κληρονομιά: culture.ec.europa.eu · Europa Nostra: europanostra.org
- Εικόνες με ελεύθερη άδεια: europeana.eu · commons.wikimedia.org · οπτικοακουστική υπηρεσία της Επιτροπής
- Learning Corner: learning-corner.learning.europa.eu

7. Metadata και ιστορικό εκδόσεων

Πεδίο	Τιμή
Πόροι του πακέτου	P1-R01 έως P1-R06 (φύλλα εργασίας) · P1-R07 (Τεστ Α/Β) · P1-R08 (ο παρών οδηγός)
Δημιουργοί	Γεωργία Καζάκου, ομάδα YOU-EU, 1ο ΓΕΛ Σπάτων [+ εκπαιδευτικοί που θα το εφαρμόσουν]
Έκδοση / ημερομηνία	v0.9 πιλοτική · 30/09/2026
Γλώσσα / Άδεια	Ελληνικά · CC BY 4.0
Δημόσιο URL	[ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ μετά την ανάρτηση]
Έργο	Jean Monnet Learning EU Initiative YOU-EU · 101238677